

De Tweede Kamer der Statengeneraal
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 ED DEN HAAG

30 juni 2021

Betreft: Voorstel optimalisering toepassing bouw- en grondstoffen (primair en secundair) t.b.v. meer circulariteit, ingediend door de samenwerkende leveranciers en verwerkers van primaire en secundaire bouw- en grondstoffen.

Geachte mevrouw Hamer,

Begin juni jl. gaven de “founding fathers” van Grondstoffenpoort de informateur het advies dat het nieuwe kabinet met de stakeholders werk gaat maken van een Grondstoffenakkoord 2.0. De ondertekenaars van deze brief ondersteunen deze oproep van harte en sommigen maken ook deel uit van deze groep “founding fathers”.

In aanvulling op deze oproep willen de onderstaande organisaties benadrukken dat circulair ontwerp van materialen en toepassing van recycleert essentieel is voor de transitie naar de circulaire economie. Deze brief benadrukt de grote maatschappelijke opgave voor de genodigde hoeveelheden bouw materiaal voor de bouwsector, maar onze oproep voor meer ecodesign, circulariteit en grondstoffenzekerheid betreft ook alle andere materialen in sectoren.

De bouwopgave die het nieuwe kabinet bij aanvang van haar aantreden aangereikt krijgt is hoogstwaarschijnlijk één van de meest gecompliceerde vraagstukken van de afgelopen decennia.

Op het snijvlak van woningnood, milieu en klimaat liggen er grote uitdagingen bij de overheid en het bedrijfsleven. Deze uitdagingen zijn niet nieuw, ook in de vorige kabinetsperiode zijn er verschillende debatten geweest over CO₂, stikstof, PFAS en gerecyclede grondstoffen.

Met dit schrijven pleiten de samenwerkende leveranciers van bouw- en grondstoffen (zowel primair als secundair) en verwerkers om instrumenten in te zetten die kunnen helpen bij het realiseren van de bouwopgave en tegelijkertijd hergebruik van grondstoffen stimuleren. Als netwerk van producenten, recyclers, en (afval)verwerkers is ons advies aan de onderhandelende partijen om de komende regeerperiode te komen tot een visie op circulair bouwen die voortbouwt op de intenties in het Grondstoffenakkoord van 2017. Het doel van de leden van de gezamenlijke branches is om efficiënt en slim om te gaan met grondstoffen en materialen, het verdienvermogen van de Nederlandse economie helpen te versterken en hierdoor een belangrijke bijdrage te leveren om de klimaatdoelstellingen te realiseren.

Tot op dit moment, en zeker nog de eerstkomende 50 jaar, recyclen de bedrijven de welvaart van de voorgaande 50 jaar. De bouwwerken en bouwstoffen in deze welvaartsperiode waren niet ontworpen vanuit een visie op de recyclebaarheid en hergebruik bij ontmanteling of sloop. Tegelijkertijd is de behoefte voor nieuwbouw groot. Het opnieuw gebruiken van grondstoffen impliceert dat doeltreffende maatregelen moeten worden genomen. Daarbij is het noodzakelijk om duidelijke kwaliteitseisen te stellen aan de te gebruiken grondstoffen. Ook zal er een aanzienlijke hoeveelheid primaire grondstoffen noodzakelijk blijven om aan de bouwopgave te kunnen voldoen.

Om Nederland naar een Circulaire Economie te brengen, waarin grondstoffen zo lang als mogelijk gebruikt worden en afval niet meer als vanzelfsprekendheid wordt beschouwd dan wel zo min mogelijk ontstaat, adviseren wij U in het coalitieakkoord de volgende aandachtspunten mee te nemen:

1. De huidige Staatssecretaris heeft aangekondigd dat in de toekomstige regeerperiode het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) zal worden vervangen door een Circulair Materialenplan (CMP). Als branches ondersteunen wij dit initiatief. Wij maken hierbij wel een belangrijke kanttekening. Om te voorkomen dat deze omzetting slechts een wijziging van naam met zich mee zal brengen, moet de focus hierin verschuiven naar de voorkant van de (bouw)keten. Daarbij zal veel meer rekening moet worden gehouden met de volgende levensfase. Zaken als beperkingen bij recycling, alsmede kwaliteitseisen bij hergebruik, bepalen in grote mate de recyclingmogelijkheden. Het bedrijfsleven heeft deze kennis en is meer dan bereid, om deze kennis op basis van onderling vertrouwen met de overheid te delen, Bij de opstelling van een Circulair Materialenplan moet het bedrijfsleven daarom intensief worden betrokken, zodat direct een afstemming plaatsvindt en kennis van de mogelijkheden en/of onmogelijkheden vanuit de praktijk worden ingebracht;
2. De doelstellingen voor het verplicht inbrengen van secundaire grondstoffen in bouwwerken en nieuwe producten moeten realistisch en in overleg met de samenwerkende branches worden opgesteld onder meer om te voorkomen dat de bouw stagneert als gevolg van beperkte beschikbaarheid van grondstoffen. Primaire grondstoffen zullen aanvullend aan de secundaire grondstoffen gewonnen moeten worden, al zal deze hoeveelheid bij een verdere toename aan circulariteit afnemen. Maatschappelijke doelen die hierbij gerealiseerd worden moeten nadrukkelijk in ogenschouw worden genomen;
3. Het gebruik van circulaire materialen wordt verder gestimuleerd; overheidsdiensten zullen als aanjager meer circulair moeten gaan inkopen;
4. In de transitie naar een Circulaire Economie zal de Overheid, in het kader van de terugneembaarheid, richtlijnen op moeten stellen voor hergebruik van de ingebrachte of gebruikte bouw- en grondstoffen. Vooraf zal door de (bouw)ondernemingen een toetsing moeten plaatsvinden op hergebruik, recyclebaarheid en mogelijke giftige of toxische eigenschappen. In de tussentijd zal er haast gemaakt moeten worden om de reeds aanwezige secundaire bouwstoffen geschikt te maken voor inzet in specifieke bouwprojecten door gezamenlijk te specialiseren, in plaats van te generaliseren.

De samenwerkende branches kunnen een belangrijke bijdrage leveren bij de overgang van een lineaire naar een circulaire economie. De leveranciers en verwerkers van zowel primaire- als secundaire grondstoffen willen hun gezamenlijke visie graag in een persoonlijk gesprek aan u toelichten en daarmee bijdragen aan het behalen van de doelstellingen op het gebied van circulariteit, klimaat en bouw.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet,

Gezamenlijke branches, Jaap van der Bom (NVPG), j.vdbom@nvpg.nl Tel:0653736936

